

THE TWELVE LINKS OF DEPENDENT ORIGINATION

MƯỜI HAI NHÂN DUYÊN

6. CONTACT — XÚC

Phassa

Based on the Suttas — Dựa trên Kinh điển

ENGLISH

1. What is contact?

In dependent origination, contact (Pāli: phassa) is the coming together of a sense base, its corresponding object, and the corresponding consciousness. It is therefore more precise than the ordinary meaning of physical touching.

SN 12.2 and MN 9 distinguish six classes: eye-contact, ear-contact, nose-contact, tongue-contact, body-contact, and mind-contact.

2. How does contact arise?

MN 148 explains the pattern: dependent on the eye and visible forms, eye-consciousness arises; the meeting of these three is eye-contact. The same structure applies to ear and sounds, nose and odours, tongue and tastes, body and tangible objects, and mind and mental phenomena.

No single element is contact by itself. A functioning base, an appropriate object, and the corresponding consciousness must converge for that class of contact to occur.

3. The six classes of contact

Eye + visible form + eye-consciousness → eye-contact.

Ear + sound + ear-consciousness → ear-contact.

Nose + odour + nose-consciousness → nose-contact.

Tongue + taste + tongue-consciousness → tongue-contact.

Body + tangible object + body-consciousness → body-contact.

Mind + mental phenomenon + mind-consciousness → mind-contact.

These six classes show that contact includes both sensory and mental events. A thought or memory can be the object involved in mind-contact, just as a sound can be the object involved in ear-contact.

4. Why do the six sense bases condition contact?

The dependent-origination formula states: “With the six sense bases as condition, contact comes to be.” Each base makes possible its corresponding kind of contact. Without the eye base there can be no eye-contact; without the mind base there can be no mind-contact.

The sense base alone, however, is not sufficient. The formula of MN 148 includes the object and consciousness as well. “Condition” therefore indicates dependence, not a single cause acting alone.

5. How does contact condition feeling?

SN 12.2 states: “With contact as condition, feeling comes to be.” MN 148 describes feeling as pleasant, painful, or neither-painful-nor-pleasant, arising dependent on the corresponding contact.

Contact and feeling are distinct links. Contact is the meeting of base, object, and consciousness; feeling is the affective tone that occurs dependent on that contact.

6. Is contact permanent?

SN 35.93 explains that eye-contact and mind-contact arise dependent on conditions that are impermanent and subject to change. Contact itself is therefore also impermanent and subject to alteration. The same conditional principle applies across all six classes.

Contact is thus presented as an event that arises when conditions meet, changes with those conditions, and ceases when the necessary conditions are absent.

7. Origination, cessation, and path

MN 9 identifies the six sense bases as the origin of contact. With their arising, contact arises; with their cessation, contact ceases. The discourse identifies the Noble Eightfold Path as the way leading to the cessation of contact.

In the standard cessation sequence, the cessation of contact conditions the cessation of feeling. This is the reverse order of the arising sequence and belongs to the teaching on the cessation of suffering.

An example of the process

When words are spoken, the ear and sound provide conditions for ear-consciousness. Their meeting is ear-contact. Depending on that contact, a pleasant, painful, or neutral feeling may arise. The example separates contact itself from the feeling that follows it.

TIẾNG VIỆT

1. Xúc là gì?

Trong Duyên khởi, Xúc (Pāli: phassa) là sự hội tụ của một căn, đối tượng tương ứng và loại Thức tương ứng. Vì vậy, nghĩa của Xúc ở đây chính xác hơn nghĩa thông thường là sự đụng chạm thân thể.

Tương Ưng Bộ 12.2 và Trung Bộ 9 phân biệt sáu loại: nhãn xúc, nhĩ xúc, tỷ xúc, thiệt xúc, thân xúc và ý xúc.

2. Xúc sinh khởi như thế nào?

Trung Bộ 148 giải thích mô thức: do mắt và hình sắc, nhãn thức sinh khởi; sự gặp nhau của ba yếu tố này là nhãn xúc. Cùng cấu trúc ấy áp dụng cho tai và âm thanh, mũi và mùi, lưỡi và vị, thân và đối tượng xúc chạm, ý và các pháp thuộc tâm.

Không một yếu tố riêng lẻ nào tự nó là Xúc. Một căn đang hoạt động, một đối tượng thích hợp và loại Thức tương ứng phải hội tụ để loại Xúc ấy xảy ra.

3. Sáu loại Xúc

Mắt + hình sắc + nhãn thức → nhãn xúc.

Tai + âm thanh + nhĩ thức → nhĩ xúc.

Mũi + mùi + tỷ thức → tỷ xúc.

Lưỡi + vị + thiệt thức → thiệt xúc.

Thân + đối tượng xúc chạm + thân thức → thân xúc.

Ý + pháp thuộc tâm + ý thức → ý xúc.

Sáu loại này cho thấy Xúc bao gồm cả sự kiện giác quan lẫn sự kiện tâm ý. Một ý nghĩ hay ký ức có thể là đối tượng liên hệ đến ý xúc, cũng như âm thanh có thể là đối tượng liên hệ đến nhĩ xúc.

4. Vì sao Lục nhập làm duyên cho Xúc?

Công thức Duyên khởi nói: “Do Lục nhập làm duyên, Xúc sinh khởi.” Mỗi căn tạo điều kiện cho loại Xúc tương ứng. Không có nhãn căn thì không có nhãn xúc; không có ý căn thì không có ý xúc.

Tuy nhiên, riêng căn chưa đủ. Công thức trong Trung Bộ 148 còn bao gồm đối tượng và Thức. Vì vậy, “làm duyên” chỉ sự tùy thuộc vào điều kiện, không phải một nguyên nhân đơn độc tự mình tác động.

5. Xúc làm duyên cho Thọ như thế nào?

Tương Ưng Bộ 12.2 nói: “Do Xúc làm duyên, Thọ sinh khởi.” Trung Bộ 148 mô tả Thọ là lạc, khổ hoặc không khổ không lạc, sinh khởi tùy thuộc loại Xúc tương ứng.

Xúc và Thọ là hai chi riêng biệt. Xúc là sự hội tụ của căn, đối tượng và Thức; Thọ là sắc thái cảm nhận sinh khởi tùy thuộc Xúc ấy.

6. Xúc có thường còn không?

Tương Ưng Bộ 35.93 giải thích rằng nhãn xúc và ý xúc sinh khởi tùy thuộc những điều kiện vô thường và biến đổi. Vì vậy, chính Xúc cũng vô thường và có tính biến đổi. Cùng nguyên tắc duyên sinh này áp dụng cho cả sáu loại Xúc.

Do đó, Xúc được trình bày như một sự kiện sinh khởi khi các điều kiện hội tụ, biến đổi theo những điều kiện ấy, và chấm dứt khi các điều kiện cần thiết không còn.

7. Sự sinh khởi, chấm dứt và con đường

Trung Bộ 9 xác định Lục nhập là nguồn gốc của Xúc. Khi Lục nhập sinh khởi, Xúc sinh khởi; khi Lục nhập chấm dứt, Xúc chấm dứt. Bài Kinh xác định Bát Chánh Đạo là con đường đưa đến sự chấm dứt Xúc.

Trong chuỗi đoạn diệt tiêu chuẩn, khi Xúc chấm dứt thì Thọ chấm dứt. Đây là thứ tự ngược lại của chuỗi sinh khởi và thuộc giáo lý về sự chấm dứt khổ.

Một ví dụ về tiến trình

Khi có lời nói, tai và âm thanh tạo điều kiện cho nhĩ thức. Sự gặp nhau của ba yếu tố là nhĩ xúc. Tùy thuộc Xúc ấy, một cảm thọ lạc, khổ hoặc trung tính có thể sinh khởi. Ví dụ này phân biệt chính Xúc với Thọ theo sau nó.

SCRIPTURAL SOURCES — NGUỒN KINH ĐIỂN

1. SN 12.2, Analysis of Dependent Origination — six classes of contact; contact conditions feeling — https://www.dhammatalks.org/suttas/SN/SN12_2.html
2. MN 9, Right View — contact, its origin, cessation, and path — <https://www.dhammatalks.org/suttas/MN/MN9.html>
3. MN 148, The Six Sextets — the meeting of base, object, and consciousness is contact — <https://www.dhammatalks.org/suttas/MN/MN148.html>
4. SN 35.93, A Pair — contact arises dependently and is impermanent — https://www.dhammatalks.org/suttas/SN/SN35_93.html